

PHF LEASING LIMITED

Regd. & Corp. Office : 923, G.T. Road, Jalandhar (Pb.) INDIA
Ph. : 0181-4639903-06
email : phf_leasingltd@yahoo.co.in
Website : www.phfleasing.com
CIN No. : L65110PB1992PLC012488



November 7, 2020

To,
Head- Listing & Compliance
Metropolitan Stock Exchange of India Ltd (MSEI)
Vibgyor Towers, 4th Floor,
Plot No C 62, G - Block,
Opp. Trident Hotel,
Bandra Kurla Complex,
Bandra (E), Mumbai – 400 098

Sub: Newspaper Advertisement - Intimation of Board Meeting

Pursuant to Regulation 47 of the Securities and Exchange Board of India (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, please find enclosed herewith the clippings of newspaper advertisements of the notice of the Meeting of the Board of Directors of M/s PHF Leasing Limited (“the Company”) scheduled to be held on Friday, November 13, 2020.

The advertisement has been published on Saturday, November 7, 2020 in the following newspapers:

1. Financial Express (English)
2. Daily Mehnat (Punjabi)

Kindly take the same on record.

For PHF LEASING LIMITED


Shiv Dyal Chugh
Managing Director
DIN: 00993747

Add : Chugh Cottage, Urban Estate Phase-1,
Garha, Jalandhar – 144001, Punjab, India

Date : November 7, 2020
Place : Jalandhar

PHF - A Leading Group of Financiers

BLUE HORIZON INVESTMENTS LTD.
CIN: L99999MH1974PLC127031
Registered Office: Ballarpur Paper Mills,
P.O. Ballarpur - 442 901,
Dist. Chandrapur (Maharashtra)

NOTICE
Pursuant to Regulation 29 read with Reg 47 of the SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, Notice is hereby given that the Meeting of the Board of Directors of the Company is scheduled to be held on Friday, 13th November, 2020, to consider and approve the Unaudited Financial Results of the Company for the quarter ended 30th September, 2020.

The said notice is also available on the website of the company i.e. www.bluehorizoninvestments.com and website of the stock exchanges i.e. www.bseindia.com and www.nseindia.com

For BLUE HORIZON INVESTMENTS LTD.
Place : New Delhi Sd/-
Date : 06.11.2020 CEO

PSL LIMITED
Regd. Office : Kachigam, Daman,
U.T. of Daman & Diu-396210
CIN NO. L67120DD1987PLC002395

NOTICE
Pursuant to Regulations 47 of the SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, notice is hereby given that a meeting of the Board of Directors of the Company is scheduled to be held on Friday, the 13th day of November, 2020 to consider, approve and take on record the un-audited Financial Results for the Quarter & Half Year ended on 30th September, 2020.

The said notice is also available on the website of the company i.e. www.pslimited.com and website of the stock exchanges i.e. www.bseindia.com and www.nseindia.com

For PSL LIMITED Sd/-
Place : NEW DELHI NITIN JAIN
Date : 06 Nov. 2020 LIQUIDATOR

DYNAMIC MICROSTEPPERS LIMITED
CIN: L42300MH1985PLC032651
Regd. Office: 508, Mathiaji Arcade, Above Axis Bank, Near Gaurav, Subhash Road, Life Park (East), Mumbai - 400 051
Tel No. : 022-28942531 | Fax No. : 022-26943752
Website : www.dynamicmicrosteppers.com
Email Id : dynamicrosteppers@rediffmail.com

NOTICE
Pursuant to Regulation 47 read with Regulation 29 of the SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, notice is hereby given that the Meeting of the Board of Directors of the Company is scheduled to be held on Friday, 13th November, 2020 inter alia to consider, approve and take on record the un-audited Financial Results of the Company for the quarter and half year ended on September 30, 2020.

Further, in terms of the Company's Code of Conduct and SEBI (Prohibition of Insider Trading) Regulations, 2015, the trading window for dealing in securities of the Company by its designated persons, shall remain closed till the forty-eight hours after the conclusion of Board Meeting convened for considering and approving Un-audited financial results for the quarter and half year ended September 30, 2020.

This information is also available on the website of the company at www.dynamicmicrosteppers.com and on the website of the Stock Exchange where the shares of the Company are listed at www.bseindia.com

For Dynamic Microsteppers Limited Sd/-
Place: Mumbai Ashwin Shah
Date: 06.11.2020 Director

PHF LEASING LIMITED
CIN : L65110PB1992PLC01488
Regd. Off : 923, G.T. Road, Jalandhar - 144001, Punjab
E-Mail id : phf_leasing@yahoo.co.in
Website : www.phfleasing.com Ph: 9151-483993-96
Pursuant to Regulations 29 and 47 of the Securities and Exchange Board of India (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015, notice is hereby given that a meeting of the Board of Directors of M/s Phf Leasing Limited (The Company) is scheduled to be held on Friday, the 13th day of November, 2020, inter alia, to consider and approve the un-audited standalone financial results of the Company for the quarter and half year ended on September 30, 2020.

The above information can be viewed on the Company's website at www.phfleasing.com and may also be accessed on the Stock Exchange website at www.sebi.in.

For PHF Leasing Limited Sd/-
Shiv Dyal Chugh
Managing Director
Date : November 6, 2020
Place : Jalandhar DIN : 00953747

IOL Chemicals and Pharmaceuticals Limited

KEY HIGHLIGHTS OF QUARTER ENDED SEP. 2020 (YOY)

- Income up by ₹85.61 Cr (19% Growth)
- EBIDTA up by ₹39.47 Cr (29% Growth)
- PBT up by ₹43.67 Cr (36% Growth)
- PAT up by ₹39.26 Cr (45% Growth)

EXTRACT OF AUDITED FINANCIAL RESULTS FOR THE QUARTER AND HALF YEAR ENDED 30 SEPTEMBER 2020 (₹ in Crore)

Sr. No.	Particulars	Quarter Ended			Half Year Ended		Year Ended
		30.09.2020 (Audited)	30.06.2020 (Audited)	30.09.2019 (Audited)	30.09.2020 (Audited)	30.09.2019 (Audited)	31.03.2020 (Audited)
1	Total Income from operations	537.96	465.91	452.35	1,003.87	948.47	1,910.49
2	Net Profit for the period (before tax, exceptional and/or extraordinary items)	165.05	146.74	121.38	311.79	252.40	533.24
3	Net Profit for the period before tax (after exceptional and/or extraordinary items)	165.05	146.74	121.38	311.79	252.40	533.24
4	Net Profit for the period after tax (after exceptional and/or extraordinary items)	126.96	127.54	87.70	254.50	173.02	361.29
5	Total Comprehensive income for the period [comprising profit/(loss) for the period (after tax) and other comprehensive income(after tax)]	126.34	126.96	86.32	253.30	171.64	359.77
6	Equity share capital	58.71	58.71	56.89	58.71	56.89	56.89
7	Other equity (Reserves excluding revaluation reserve)				1,036.08	589.10	756.65
8	Earning per share (of ₹10/- each) (for continuing and discontinued operations) (not annualised except for year ended 31.03.2020)						
	Basic	21.61	22.30	15.42	43.91	30.42	63.51
	Diluted	21.61	22.30	15.42	43.91	30.42	63.38

- Notes:**
- The above is an extract of the detailed format of audited financial results for the quarter and half year ended 30 September 2020 filed with the Stock Exchanges under Regulation 33 of the SEBI (Listing and Other Disclosure Requirements) Regulations, 2015. The full format of these financial results is available on the Stock Exchange websites i.e. www.bseindia.com & www.nseindia.com and Company's website www.iolcp.com.
 - The above results have been reviewed by the Audit & Risk Management Committee and thereafter approved by the Board of Directors in their respective meetings held on 6 November 2020.
 - The Board of Directors declared Interim Dividend of ₹ 4/- per Equity Share for the Financial Year 2020-21 and fixed 18 November 2020 as Record Date to decide the eligibility of Shareholder for paying the interim dividend.
 - The previous financial period figures have been regrouped/rearranged/restated wherever considered necessary.

By Order of the Board
For IOL Chemicals and Pharmaceuticals Limited
Sd/-
Vijay Garg
Joint Managing Director
DIN: 06510248

Place: Ludhiana
Date: 6 November 2020

CIN: L24116PB1986PLC007030,
Regd Office: Village & Post Office Handiaya, Fatehgarh Channa Road, Barnala-148107, Punjab
Ph. +91-1679-244701-07, Fax: +91-1679-244708, E-mail: contact@iolcp.com, www.iolcp.com

The Shipping Corporation Of India Ltd.
(A Government of India Enterprise)

Shipping House, 245, Madam Cama Road, Mumbai-400 021, Website: www.shipindia.com
Twitter: @shippingcorp; CIN No.: L63030MH1950GOI008033

STATEMENT OF UNAUDITED FINANCIAL RESULTS FOR THE QUARTER ENDED 30.09.2020
(Amount in ₹ lakhs)

Sr. No.	Particulars	STANDALONE			CONSOLIDATED		
		Quarter Ended 30.09.2020 (Unaudited)	Half Year Ended 30.09.2020 (Unaudited)	Quarter Ended 30.09.2019 (Unaudited)	Quarter Ended 30.09.2020 (Unaudited)	Half Year Ended 30.09.2020 (Unaudited)	Quarter Ended 30.09.2019 (Unaudited)
1	Total income from Operations	84,321	198,667	97,444	84,321	198,667	97,444
2	Net Profit/(Loss) for the period (Before Tax, Exceptional and/or Extraordinary items)	13,338	46,496	(4,054)	14,414	49,511	(2,491)
3	Net Profit/(Loss) for the period before tax (after Exceptional and/or Extraordinary items)	13,338	46,496	(4,054)	14,414	49,511	(2,491)
4	Net Profit/(Loss) for the period after tax (after Exceptional and/or Extraordinary items)	13,113	44,861	(5,654)	14,189	47,876	(4,091)
5	Total Comprehensive Income for the period [Comprising Profit/(Loss) for the period (after tax) and Other Comprehensive Income (after tax)]	14,111	46,225	(5,513)	15,168	47,484	(6,112)
6	Equity Share Capital	46,580	46,580	46,580	46,580	46,580	46,580
7	Reserves (excluding Revaluation Reserve) as shown in the Audited Balance Sheet of the previous year	-	-	-	-	-	-
8	Earnings Per Share (of ₹ 10 each) (for continuing and discontinued operations) (in ₹)						
	Basic :	2.82	9.63	(1.21)	3.05	10.28	(0.88)
	Diluted :	2.82	9.63	(1.21)	3.05	10.28	(0.88)

a) The above is an extract of the detailed format of Quarterly/Half yearly Financial Results filed with the Stock Exchanges under Regulation 33 of SEBI (Listing and Other Disclosure Requirements) Regulations, 2015. The Full format of the Quarterly/Half yearly Financial Results are available on the Stock Exchange websites (www.bseindia.com and www.nseindia.com) Company's website : www.shipindia.com

b) Standalone & Consolidated Financial results for the quarter and half year ended 30th September 2020 are in compliance with Indian Accounting Standards (Ind-AS).

c) The above results have been reviewed by the Audit Committee and approved by the Board of Directors at their respective meetings held on 6th November 2020.

For The Shipping Corporation of India Ltd
Mrs. H. K. Joshi
Chairperson & Managing Director & Director (Finance) Addl.charge
DIN - 07085755

Place : Mumbai
Date : 06.11.2020

TRANSPORTING GOODS. TRANSFORMING LIVES.

ARTEMIS HOSPITALS
OUR SPECIALITY IS YOU

ARTEMIS MEDICARE SERVICES LIMITED
Plot No.14, Sector 20, Dwarka, South West Delhi, Delhi- 110075
Ph.: +91-124-4511111; Fax: +91-124-4588899;
Email: info@artemishospitals.com; Web site: www.artemishospitals.com
CIN: L85110DL2004PLC126414 (₹ in Lakhs)

EXTRACT OF CONSOLIDATED FINANCIAL RESULTS FOR THE QUARTER AND HALF YEAR ENDED SEPTEMBER 30, 2020

S. No.	Particulars	Quarter ended		Half Year ended		Year ended
		30-Sep-20 (Unaudited)	30-Sep-19 (Unaudited)	30-Sep-20 (Unaudited)	30-Sep-19 (Unaudited)	31-Mar-2020 (Audited)
1.	Total Income from Operations	9,232.94	14,733.98	15,505.76	28,304.74	56,501.79
2.	Net Profit/(Loss) for the period (before Tax, Exceptional and/or Extraordinary Items)	(34.74)	912.72	(1,796.25)	1,578.49	3,062.91
3.	Net Profit/(Loss) for the period before tax (after Exceptional and/or Extraordinary Items)	(34.74)	912.72	(1,796.25)	1,578.49	3,062.91
4.	Net Profit/(Loss) for the period after tax (after Exceptional and/or Extraordinary Items)	2.61	538.20	(1,174.39)	964.80	1,946.01
5.	Total Comprehensive Income for the period [comprising Profit for the period (after tax) and Other Comprehensive Income (after tax)]	27.38	545.43	(1,157.66)	970.91	1,944.33
6.	Paid-up Equity Share Capital (Equity Shares of Rs.10/-each)	1,323.77	1,323.77	1,323.77	1,323.77	1,323.77
7.	Reserves (excluding Revaluation Reserve)					23,401.98
8.	Earning per Equity Share (Face value Rs.10/-each)					
	(a) Basic	0.11*	4.18*	-8.73*	7.45*	14.95
	(b) Diluted	0.11*	4.18*	-8.73*	7.45*	14.95
	(* Not annualised)					

Notes :
The key standalone financial information of the Company is as under: (₹ in Lakhs)

S. No.	Particulars	Quarter ended		Half Year ended		Year ended
		30-Sep-20 (Unaudited)	30-Sep-19 (Unaudited)	30-Sep-20 (Unaudited)	30-Sep-19 (Unaudited)	31-Mar-2020 (Audited)
1.	Total Income from Operations	9,088.10	14,725.47	15,255.97	28,296.23	56,309.09
2.	Net Profit/(Loss) for the period before Tax after Exceptional Items	8.99	954.34	(1,723.00)	1,634.97	3,196.54
3.	Net Profit/(Loss) for the period after Tax	35.41	584.75	(1,119.53)	1,026.24	2,042.83

The above is an extract of the detailed format of unaudited financial results filed with the Stock exchanges under Regulation 33 of the SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015. The full format of the financial results (Consolidated/ Standalone) are available on the Stock Exchange websites. (National Stock Exchange of India Limited (www.nseindia.com) & BSE Limited (www.bseindia.com) and on the company's website (www.artemishospitals.com).

The above results for the quarter and half year ended were reviewed by the Audit Committee meeting held on November 05, 2020 and approved by the Board of Directors meeting held on November 05, 2020. The Statutory Auditors have expressed an unmodified opinion on the aforesaid results.

The above financial results have been prepared in accordance with the companies (Indian Accounting Standards) Rules, 2015 (Ind AS), as prescribed under Section 133 of the Companies Act 2013, and the other recognised accounting practices and policies to the extent applicable.

For and on behalf of the Board of Directors of Artemis Medicare Services Limited
Sd/-
Onkar S. Kanwar
Chairman & Director

Place : New Delhi
Dated : November 5th, 2020

Dalmia Bharat Limited

EVEN NATURE IS CELEBRATING OUR PERFORMANCE.

Dalmia Bharat Limited puts a lot of emphasis on sustainable practices, along with efficient cost structures, digitisation and remote-controlled plants through its wholly owned subsidiary Dalmia Cement (Bharat) Limited, the greenest cement company in the world*, which has greatly improved its profitability. Its highly committed people have worked efficiently, like ever, to achieve a great performance during the current pandemic. Also, with the acquisition of Murl Industries Limited, it has expanded its footprint in the western region and boosted its capacity to 29.5 MnT.

DALMIA BHARAT LIMITED (Formerly known as ODISHA CEMENT LIMITED)
(CIN No: L14200TN2013PLC112346)
Regd. Office: Dalmiapuram - 621651, Distt. Tiruchirappalli (Tamil Nadu)
Phone : 91 11 23465100, Fax: 91 11 23313303
Website: www.dalmiabharat.com

Extract of the unaudited Consolidated and Standalone Financial Results for the quarter and half year ended 30-09-2020 (₹ Cr)

Particulars	For the quarter ended			For the half year ended		For the year ended
	30-09-20 (unaudited)	30-06-20 (unaudited)	30-09-19 (unaudited)	30-09-20 (unaudited)	30-09-19 (unaudited)	31-03-20 (audited)
Consolidated financial results						
Total Income from operations	2,410	1,974	2,236	4,384	4,773	9,674
Profit for the period/ year before tax	368	295	15	663	267	357
Profit for the period/ year after tax	232	188	36	420	188	238
Net Profit for the period/ year after tax and non controlling Interest	232	190	27	422	174	224
Total Comprehensive Income for the period/ year [Comprising Profit for the period (after tax) and Other Comprehensive income (after tax)]	376	485	(104)	861	(75)	27
Paid-up Equity Share Capital-Face Value Rs. 2/- each	37	37	39	37	39	39
Other equity						10,522
Earnings Per Share (of Rs. 2/- each) (not annualised)						
Basic (Rupees)	12.24	10.03	1.40	22.27	9.01	11.61
Diluted (Rupees)	12.22	10.01	1.39	22.23	8.98	11.58
Standalone financial results						
Total Income from operations	35	36	39	71	78	151
Other income	7	9	54	16	69	143
Profit before tax	7	9	50	16	60	153
Profit after tax	5	6	48	11	55	135

*Dalmia Cement (Bharat) Limited is globally ranked No. 1 on business readiness for a low carbon transition by CDP (Carbon Disclosure Project).

Notes:
The above is an extract of the detailed format of Financial Results for the quarter and half year ended 30-09-2020, filed with the Stock Exchanges under Regulation 33 of the SEBI (Listing Obligations and Disclosure Requirements) Regulations, 2015. The full format of the financial results for the quarter and half year ended 30-09-2020 are available on the Stock Exchange websites, www.nseindia.com and www.bseindia.com and on the Company's website www.dalmiabharat.com

Place: New Delhi
Date :05th November, 2020

(Puneet Yadu Dalmia)
Managing Director
DIN: 00022633

(Gautam Dalmia)
Managing Director
DIN: 00009758

ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਮਾਡਲ 'ਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ

—**ਡਾ. ਸਵਰਜ ਸਿੰਘ**
 ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਮੀਡੀਏ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦਾ ਘਿਮਾਨ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਧਾਰਿਤ ਰਾਜ (ਸਟੇਟ) ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਤੇ ਸੰਕਟ ਸਮੁੱਚੇ ਰਾਜ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਮਸਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਘੁੰਮੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੌਸਮੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਕੌਣਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਸਲਾ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਦਾ ਹੈ। ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਰਥਾਤ ਮਿਨੀਆਮ ਪੱਧਰ ਪ੍ਰਦਾਇਸ ਅਰਥਾਤ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਘਟੀ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਭਾਵ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਫਸਲ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਘਟੀ ਘੱਟ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵਿਕ ਜਾਏਗੀ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ ਹੇਠ ਰਕਬੇ ਵਿਚੋਂ 90 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਹੇਠ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਣਕ ਤੇ ਜੀਰੀ (ਝੋਨਾ)। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਫਸਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੇਚਿਆਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਖੰਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬਾਹਰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਛੱਡ ਕੇ ਹੋਰ ਖੰਦੇ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿਹਾਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੱਸ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਖੰਦਾ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਛੋਟੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਹਾਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਰਗੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਜੀਵਨ ਮਰਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪੱਖ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਿਸਾਨੀ ਉਸ ਮਸਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੈਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ

ਸੰਘਰਸ਼ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਿਰੋਲ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਕ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੰਕਟ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਸਾਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਿਕ, ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੱਖ ਵੀ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਫੈਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕਟ ਸਮੱਲੀ ਨਿਰੋਲ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਇਕ ਦਾਅਪੇਚ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤਾਂ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਯੁੱਧ ਨੀਤੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰੋਲ ਆਰਥਿਕ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਪੜਾਅ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਸਾਡਾ ਅੰਤਿਮ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਫੈਰੀ ਰਾਹੀਂ ਤਾਂ ਦਵਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਾਂਗੇ ਅਤੇ ਬੌਝੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ।

ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫੈਰੀ ਆਰਥਿਕ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਦਰਾਸ਼ ਖ਼ਰੀਦੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦ ਹੋ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਫੈਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਦਾਅਪੇਚ (ਟੈਕਟਿਕ) ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯੁੱਧ ਨੀਤੀ (ਸਟਰਟੇਜੀ) ਬਣਾਉਣੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯੁੱਧ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ ਖ਼ਰੀਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਥਾਨਿਕ ਅਰਥਾਤ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਕਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਉਤਾੜਨਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਤੌਰ ਕੇ ਪਿੱਛਾ ਤੋਂ ਬਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਧੱਕਣਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਯੋਜਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਏਜੰਡਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰਲੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਅੱਜ

ਜੋ ਕੁਝ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੁਣ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾੜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਣਨ ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਨਿਕਲਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਾਡਲ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਾਡਲ ਆਪਣਾ ਲਿਆ। ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਖੇਤੀ ਦਾ ਮਾਡਲ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮਾਡਲ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਗਿਆ। ਕੁਦਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਫਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਾਲਾ ਚੱਕਰ ਛੱਡ ਕੇ ਫਸਲੀ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੌਝਚੰਗੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤਾਂ ਨਸੀਬ ਹੋਈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਨ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸਗੋਂ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣੇ ਖਾਣੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਧੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਡਾ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੀ ਮੂੰਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਹੱਲ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਜਟਿਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਲਾਜ ਇਜ਼ ਵਰਸ ਦੈਨ ਦੀ ਤੀਜੀਜ਼ ਅਰਥਾਤ ਇਲਾਜ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਮਾੜਾ ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ। ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੱਗਪੱਗ ਮੁਕੰਮਲ ਬਰਬਾਦੀ ਵੱਲ ਠੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਛਮੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਲੋਕੀਤਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਭਦੇਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਕੰਟੇ ਪਲਾਏ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁਭੰਡ ਵਿਚ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ 18 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਣ ਤਕ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 5 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਬਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਫਰਜ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਕੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਸ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਹੋਣ ਲਈ ਤੇ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਪੈਸਾ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ

ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਕਟ ਪੱਛਮੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਹੱਲ ਪੱਛਮ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰਬ ਵੱਲੋਂ ਅਰਥਾਤ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਫਲਸਫੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਾਡਲ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਾਡਲ ਆਪਣਾ ਲਿਆ। ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਖੇਤੀ ਦਾ ਮਾਡਲ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਮਾਡਲ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਗਿਆ। ਕੁਦਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਫਸਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਾਲਾ ਚੱਕਰ ਛੱਡ ਕੇ ਫਸਲੀ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੌਝਚੰਗੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤਾਂ ਨਸੀਬ ਹੋਈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਨ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸਗੋਂ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣੇ ਖਾਣੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਕਟ ਵੱਲ ਧੱਕਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਡਾ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਹੀ ਮੂੰਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਹੱਲ ਸਮਝਿਆ ਹੈ।

ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਜਟਿਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਲਾਜ ਇਜ਼ ਵਰਸ ਦੈਨ ਦੀ ਤੀਜੀਜ਼ ਅਰਥਾਤ ਇਲਾਜ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਮਾੜਾ ਸਾਬਤ ਹੋਣਾ। ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੱਗਪੱਗ ਮੁਕੰਮਲ ਬਰਬਾਦੀ ਵੱਲ ਠੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਛਮੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਲੋਕੀਤਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਭਦੇਵ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਕੰਟੇ ਪਲਾਏ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁਭੰਡ ਵਿਚ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ 18 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋਣ ਤਕ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 5 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਬਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਫਰਜ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਕੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੀਸ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਹੋਣ ਲਈ ਤੇ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਪੈਸਾ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ

ਸ.ਫਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਹੀ ਕੂੜਾ ਬਣ ਗਈਆਂ 15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕੀਤੇ ਖਰਚ, ਨਤੀਜਾ.....

ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪਹਾੜ... 14 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ 4 ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਮਾਰਤ ਜਿੰਨਾ ਕੂੜਾ, ਨਿਸਤਾਰਣ ਨਹੀਂ

ਜਲੰਧਰ, (ਬਿਊਰੋ)—ਨਵੀਂ ਸਵੱਛਤਾ ਠੇਕੇਗਾਰ ਦਾ ਸਰਵੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੇ 'ਮੇਰਾ ਕੂੜਾ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ' ਨਾਅਕ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਨਵੀਂ ਸਵੱਛਤਾ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਕਿੰਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁੱਕਾ ਕੂੜਾ ਅਤੇ ਗਿੱਲਾ ਕੂੜਾ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਕੂੜਾ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੂੜੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵੱਛਤਾ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਸਰਵੇ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਖਤਮ। ਸਾਲ 2015 ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ.) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਮਾਡਲ ਵੈਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅੱਜ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਫੈਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੋਗੂਲਨ ਸਫਾਈ ਉੱਤੇ 15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਖਾਣਸੂਦ ਇਸ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਪਰ ਕੂੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ। ਕੁਪੁਰਥਲਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਡੰਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ 60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲਾ ਬਾਇਓ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆ ਪਾਇਆ। ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਲੰਧਰ ਨਿਗਮ ਉੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਸਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਖਾਹੇ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਸੀ। ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਹਰਿਣ ਵਾਲੇ 3 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਲਾਨਾ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਕੂੜਾ ਝੱਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ।

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੋਲ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਪੁੰਨੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕੂੜਾ ਸ਼ਿਯਾ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚ ਲੋਦ ਕੇ ਡੰਪ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੇ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਪੁੰਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਸੰਘਾਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਸਵੇਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਯਾ ਬਾਕ ਰਹਿੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਮਰਚਾਰੀ ਕੂੜਾ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਦੁਬਾਰਾ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਡੇਰਦੇ। ਅਸੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਚ ਮਾਮਲਾ ਖੁੱਲਿਆ।

ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਲੰਧਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਆਸਪਾਸ ਦੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਮਾਡਲ ਸਾਲਿਡ ਵੈਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਰਚ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਕਮਰਚਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਈ।

ਮੇਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ—ਸਾਲਿਡ ਵੈਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣਗੇ।

ਮੇਅਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ— ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੋਟੈਕਟ ਨਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਟੈਂਡਰਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੁਪੁਰਥਲਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਡੰਪ ਵਿਚ ਕੂੜਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਥੇ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਏਗੇ। ਦੁਸਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਫਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ

ਐਕਸਪਰਟ ਵਿਉ: ਘਰ-ਘਰ ਤੋਂ ਕੂੜਾ ਕਲੈਕਟਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਿੰਗ ਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ

ਵੈਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਐਨ.ਜੀ.ਟੀ. ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੰਢਵ ਜੈਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ—ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਸਫਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੂੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਿੰਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਮਿਸਾਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਕੁਪੁਰਥਲਾ ਰੋਡ 'ਤੇ 15 ਸਾਲ ਪਲਾਸਟਿਕ ਅਤੇ ਦੁਸਰਾ ਸਾਲਿਡ ਕੂੜਾ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਕੂੜੇ ਨੂੰ 60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਾਇਓ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਰਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਿਡ ਕੂੜੇ ਨੂੰ ਇੰਡਸਟਰੀਲ ਈਪੀਓ ਬਣਾਉਣ, ਜਲਾ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ? ਦੁਸਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਕੂੜਾ ਲੈ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

400 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਕਚਰਾ ਰੋਜ਼ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ....

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕੂੜਾ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਕੰਡਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ 400 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਕੂੜਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ 1 ਵੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਫਾਈ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ।

ਨਵੀਆਂ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੂੜਾ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਇੰਤਜਾਮ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਘਾਠਨ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਾਲਿਡ ਵੈਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਿਸਟਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ।

ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ 2 ਕਾਰਨ

1. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ। ਜਨ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕੂੜੇ ਦਾ ਪਲਾਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਪਰੰਤੂ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਪਾਏ।

2. ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸੋਚ ਕੇਵਲ ਸਫਾਈ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਅਭਿਆਨ ਚਲਾਉਣ ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਭਿਆਨ ਉਦੋਂ ਚਲਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਰਵੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਹੁਣ.... 'ਮੇਰਾ ਕੂੜਾ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ'

ਸੈਸਟਿਵ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੇਅਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸੀਂ ਸਫਾਈ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵਾਹਨ ਖਰੀਦਾਂਗੇ। ਵਰਮੀ ਕੰਪੋਸਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਕਿਚਨ ਵੇਸਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਇਕ ਚੰਗੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ..... ਕੂੜਾ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਖੁਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ

ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਕੂੜਾ ਨਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਸੁਨੀਲ ਜਯੋਤੀ ਨੇ 2017 ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਡੰਪ ਵਿਚ ਕੂੜਾ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਕੇ ਐਮ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਕੋਲ ਦੇ ਡੰਪ ਬਣਾਏ ਵੀ ਗਏ, ਲੱਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਡੰਪ ਤੋਂ ਕੂੜਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕ੍ਰੇਨਾਂ ਹਾਲੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ। ਮੇਅਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਡੰਪ ਤੋਂ ਕੂੜਾ ਕੱਢਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸੈਪਟੇਮਬਰ ਵਿਚ ਜਯੋਤੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ। 20 ਲੱਖ ਖਰਚੇ। ਕੇ ਐਮ.ਵੀ., ਟੀ.ਵੀ. ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਕੋਲ ਬਣਾਇਆ ਡੰਪ।

ਨਤੀਜਾ: ਸਪੈਸ਼ਲ ਕ੍ਰੇਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਮੇਅਰ ਨੇ ਬੰਦ ਕਰਵਾਇਆ।

3. ਵਰਿਆਣਾ ਡੰਪ 'ਤੇ ਬਾਇਓ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

* ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 60 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਬਾਇਓ ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲੱਗਣਾ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ: ਪਲਾਨਿੰਗ ਹਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਈਲਾਂ ਵਿਚ। ਮਈ 2020 ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਟੈਂਡਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ।

4. ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪਲਾਟ: ਹਰ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਖਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੀ ਯੋਜਨਾ

* ਮੇਅਰ ਰਾਜਾ ਨੇ ਮਾਰਚ-2018 ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਲਾਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।

ਨਤੀਜਾ: ਸਿਰਫ਼ ਰਾਮਮੰਡੀ ਕੰਪੋਸਟ ਪਲਾਟ ਬਣਿਆ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਚਲਦੇ ਯੋਜਨਾ ਫੇਲ।

5. ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ 2-2 ਡਸਟਬਿਨ ਦੇਣ ਦਾ ਆਇਆ ਸੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

* ਮਈ 2019 ਵਿਚ ਗਿੱਲ-ਸ਼ੁੱਕਾ ਕੂੜਾ ਅਲਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਘਰ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਸਨ 2-2 ਡਸਟਬਿਨ।

ਨਤੀਜਾ: ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਡਸਟਬਿਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਜੁਟਾ ਪਾਏ।

ਨਿਗਮ ਦੀ ਵਰਕਿੰਗ ਦੇ ਤੇ ਚਿਹਰੇ, ਰਸੂਖਦਾਰਾਂ ਦੇ